

KURIER POLSKI

Rok II

Centrala telefoniczna IKP w Bydgoszczy 33-41 i 33-42
Telefon międzymiastowy 36-00. Rozmównica dla publiczności 19-07
Sekretariat redakcji przyjmuje codziennie od godziny 10 do 12

Czwartek, dnia 17 października 1946 r.

Wydawca: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW”
Konta PKO „ZRYW” Nr VI-135 PKO IKP Nr VI-140
Konta bieżące: Bank Związku Spółek Zarobkowych w Bydgoszczy

Nr 282

Na zdjęciu Trybunał w chwili opracowywania motywów wyroku, który dziś zostanie wykonany. Siedzą od lewej: prof. de Vabres (Francja), sędzia Parker i Biddle (Ameryka) przewodniczący Trybunału Lawrence i sędzia Birkett (Anglia), mjr. gen. Nikiczenko i plk. Volchkoj (Zw. Radziecki)

Dyplomaci przenoszą się do Nowego Jorku Konferencja Pokojowa w Paryżu zakończona

PARYŻ (dr). Głosowaniem nad projektem traktatu pokojowego z Finlandią zakończono obrady Konferencji Paryskiej. Sprawa odszkodowań wojennych Finlandii przeszła zwykłą większością głosów i wobec tego przejdzie jeszcze pod obrady Rady Ministrów.

Obecnie projekty traktatów z by-

4 listopada nowa konferencja Rady Ministrów. Dyskusja na temat Niemiec odbędzie się w listopadzie

lymi państwami nieprzyjacielskimi zostaną z powrotem przekazane Radzie Ministrów, która wyznaczyła w tej sprawie konferencję na dzień 4 listopada w Nowym Jorku, a więc bezpośrednio po zakończeniu obrad zgromadzenia ogólnego Narodów Zjednoczonych. Ministrowie postanowili rozpocząć wstępne dyskusje na temat Niemiec w dniu 20 listopada, również w Nowym Jorku. Pełna konferencja w sprawie Niemiec odbędzie się natomiast w styczniu w jednym z miast europejskich, prawdopodobnie w Londynie. We wtorek odbyło się uroczyste posiedzenie pożegnalne Konferencji Pokojowej, po którym delegaci wyruszą w drogę do Nowego Jorku.

Mołotow porzucił zamiar udania się krążownikiem brytyjskim z Le

Havre do Southampton, a uda się do Wielkiej Brytanii samolotem. Następnie pojedzie na „Queen Elisabeth“, który odbędzie swą pierwszą podróż pasażerską do Nowego Jorku.

Zbrodniarze norymberscy modlą się... Egzekucja zostanie sfilmowana dla celów dokumentarnych

NORYMBERGA (PAP-is). Komisja międzysojusznicza obradowała nad szczegółami egzekucji 11 zbrodniarzy niemieckich. Nie ujawniono dotychczas żadnych szczegółów tych obrad. Nie wiadomo też kto będzie

obecny przy straceniu skazańców. W niedzielę 5 skazańców wyznania ewangelickiego i 3 wyznania katolickiego wysłuchało ostatniej mszy św. Rosenberg jako ateusz odmówił wzięcia udziału w nabożeństwie.

Naczelny komendant amerykańskiej strefy okupacyjnej w Niemczech Mac Narney zaprzeczył pogłoskom, że egzekucja skazanych przestępców wojennych będzie sfilmowana przez operatorów wojskowych amerykańskich dla tygodnika filmowego. Sojusznicza Rada Kontrolna postanowiła iż egzekucja zostanie sfilmowana przez oficjalnego fotografa jedynie dla celów historycznych i archiwalnych.

Korespondent Reutera zebrał garść informacji co czytają skazańcy norymberscy. Keitel poświęcił się studiom przyrodniczym. Jodl i Seyss-Inquart zajęli się poezją. Frick czyta powieść historyczną pod tytułem „Żołnierz“. Hess w dalszym ciągu oddaje się studiom astrologicznym. Frank, Streicher i Ribbentrop kończą pisać swe pamiętniki.

Kesselring nie zostanie wydany Włochom?

LONDYN (dr). Niemiecki generał Kesselring przewieziony zostanie samolotem do Niemiec. Jak wiadomo, władze domagały się wydania tego generała przez sojuszników za popełnione pod jego dowództwem akty terroru we Włoszech.

Niemcy mają fachowców lepszych niż Angliki?

MONACHIUM (ZAP). Ażeby w Anglii zastosować metody produkcji, które dotąd były znane tylko w Niemczech, przedsiębiorcy brytyjscy sprowadzą do Anglii pewną liczbę niemieckich fachowców, którzy się zajmą ulepszeniem sposobów produkcji przemysłowej. Przewiduje się również przewiezienie ich rodzin.

Dalsze obrady dziennikarzy we Wrocławiu

WROCLAW (dr). W drugim dniu obrad zjazdu dziennikarzy odczytano sprawozdania wydziału wykonawczego i poszczególnych oddziałów. Omówiono następnie sprawę aplikantury dziennikarskiej i szkolenia narybku.

WROCLAW (PAP-is). Trzeci dzień zjazdu Związku Dziennikarzy uświetnił swą obecnością wicepremier i minister Ziemi Odzyskanych W. Gomułka.

Z procesu

protektora Czech i Moraw

PRAGA (dr). W procesie przeciwko b. zastępcy protektora Czech i Moraw, Dalugego przedłożono Trybunałowi dokumenty, z których wynika, że Dalugego osobiście zawiadomił Hitlera o aresztowaniu 3808 Czechów i rozstrzelaniu 1357 za zamordowanie Heydricha.

Walka ze spekulacją

LÓDŹ (PAP-is). Delegatura Specjalna przy komisji do walki z nadużyciami z uwagi na zwyczaj artykułów pierwszej potrzeby, dokonała na terenie Łodzi szereg rewizji, skazując spekulantów na karę 4 miesięcy przymusowego obozu pracy.

Za nadużycie władzy skazany na śmierć

KATOWICE (PAP). Rejonowy Sąd Wojskowy w Katowicach rozpatrywał sprawę byłego kierownika Urzędu Bezpieczeństwa w Mikołowie, Rudolfa Gorczyńskiego, aresztowanego przez władze bezpieczeństwa pod zarzutem nadużycia władzy i spowodowania śmierci zatrzymanego ob. Dudzińskiego. Zbrodniarz skazany na karę śmierci.

Korespondencja z Niemiec tylko w języku polskim

WARSZAWA (ZAP). Liczne urzędy, a w szczególności urzędy stanu cywilnego na Ziemiach Odzyskanych otrzymują z zagranicy, głównie z Niemiec listy i pisma, redagowane w języku niemieckim, przy czym zarówna forma redakcyjna tych pism, jak często brzmienie adresu sprawiają wrażenie prowokacji. Sprawa ta została obecnie uregulowana.

Obywatele okupowanych Niemiec obowiązani są kierować korespondencje, przeznaczoną do władz i urzędów w Polsce przez przedstawicielstwa dyplomatyczne i konsularne państw okupujących Niemcy w języku polskim. Obywatele innych państw winni kierować taką korespondencją tylko przez swoje urzędy dyplomatyczne i konsularne akredytowane przy Rządzie Polskim. Obecnie urzędy konsularne w Polsce uprawnione są do bezpośredniego zwracania się w sprawach indywidualnych do wszystkich władz I i II instancji w swoich okręgach kompetencyjnych, w tym wypadku jednak obustronnie obowiązują język polski. W wyjątkowych przypadkach dotyczących obywateli państw sprzymierzonych i zaprzyjaźnionych z Polską może być przyjmowana korespondencja z zagranicy do bezpośredniego załatwienia, jednak tylko o tyle, o ile zredagowana jest w języku polskim. Odpowiedź winna być w tych wypadkach skierowana za pośrednictwem przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsularnego kraju petenta w Polsce.

Wszelką korespondencję z zagranicy w językach obcych przesyłaną z pominięciem właściwej drogi należy pozostawiać bez załatwienia i kierować do akt.

Apel Prez. Trumana do amerykańskiego świata pracy

Kto odpowiada za braki żywnościowe i wzrost cen w Ameryce

NOWY JORK (dr). Prezydent Truman wygłosił przemówienie radiowe, w którym poruszył najważniejsze problemy gospodarcze Stanów Zjednoczonych, a przede wszystkim sprawę kontroli cen. Truman zapowiedział zniesienie kontroli na mięso. Obecny dotkliwy brak mięsa w Ameryce — powiedział Prezydent — zawdzięczać należy Kongre-

sowi, który wzbraniał się wprowadzić kontrolę cen na artykuły żywnościowe. Truman zaapelował do świata pracy o poparcie go. Rzeczywista wina braku mięsa spada na ludzi pozbawionych skrupułów, przywódców politycznych, którzy dążyli do wywołania takiego kryzysu, by ubić na tym korzyści dla siebie.

Koniec „legendy raketowej”?

MOSKWA (PAP-is). Agencja TASS donosi ze Sztokholmu, że w związku z pojawieniem się nad Szwecją „tajemniczych rakiet” i pocisków świetlistych dzienniki szwedzkie opubli-

kowały komunikat ministerstwa obrony w tej sprawie. Komunikat stwierdza, że w większości wypadków są to po prostu meteory. Ministerstwo obrony stwierdza, że na 100 doniesień o rakietach w 800 wypadkach udało się ustalić, że chodziło tu o zjawiska niebieskie. Rozwiał to do pewnego stopnia legendę „raketową”, o której się tak dużo mówiło w Szwecji.

Co odpowie Bidault

BERLIN (PAP). Jak komunikuje amerykańska agencja prasowa w Niemczech, minister pracy w „państwie” Nordrhein-Westfalia, Galbfell, wystosował list otwarty do premiera francuskiego Bidault, w którym apeluje o zwolnienie niemieckich jeńców wojennych z Francji.

Konspiracja przeciw Salazarowi w Portugalii

LONDYN (PAP). Agencja Reutersa donosi z Lizbony, iż zdaniem portugalskich kół wojskowych ostatnie wydarzenia w Oporto wykazały, że istnieje organizacja wojskowa, dążąca do obalenia rządu.

Nowy hymn włoski?

Jak donosi radio rzymskie, na mocy decyzji rady ministrów jedna z pieśni patriotycznych z okresu walk o wyzwolenie Włoch w XIX w. ma być uznana jako hymn narodowy nowej republiki włoskiej.

Usunięcie szefa policji w Rzymie

RZYM (PAP-is). Szef policji w Rzymie — Ciro Verdiani został zwolniony ze swego stanowiska z powodu zajść przed pałacem Vimiale w Rzymie. Nastąpiła również zmiana na stanowisku prefekta Palermo.

Niemcy otrzymają od Anglii 1 milion par obuwia

HAMBURG (ZAP). Według oświadczenia jednego z oficerów Brytyjskiego Zarządu Wojskowego złożonego wobec przedstawicieli prasy w Hamburgu, W. Brytania dostarczy Niemcom strefy brytyjskiej 1 milion par obuwia, które jeszcze w tym roku ma być rozprowadzone wśród ludności. W pierwszym rządzie mają być zaopatrzone dzieci szkolne.

Nowa ustawa antyhitlerowska

BERLIN (dr). Ogłoszono tekst ustawy, ważnej we wszystkich strefach okupacyjnych Niemiec, według której byli hitlerowcy podzieleni zostaną na: głównych winowajców, winowajców, mniej winnych, biernych członków i podejrzanych. Do głównych winowajców zaliczeni zostaną przestępcy wojenni i członkowie organizacji, uznanych przez Trybunał norymberski za przestępcze. Do winowajców za-

liczy się wysokich oficerów i do-robkiewiczów wojennych, jak również ludzi, którzy pomogli hitlerowcom do objęcia władzy, w mniejszym stopniu winni i bierni członkowie będą musieli płacić jednorazową grzywnę pieniężną. Pierwsi natomiast podlegają będą karze wieloletnich robót przymusowych do konfiskaty majątku i kary śmierci włącznie

Przechadzka po Pradze Czeskiej

Życie aż tętni!

Korespondencja własna IKP

Porównanie: Wiedeń - Praga — Dostarczamy Czechom światło elektryczne — Sprawa kartek — Ruch w dziedzinie kulturalno-artystycznej — Walka o tron arcybiskupi — Kampania przeciwpolka ucichła

Praga, październik

W stolicy Czechosłowacji inna panuje temperatura, niż — dajmy na to — w Wiedniu. Wiedeń — jak pisaliśmy w poprzedniej naszej korespondencji — jakby był pograżony w jakimś śnie somnambulicznym. Apatia. Życie się wlezie senne, apatyczne. Za grosz nie widać tam dawnej, habsburskiej radości życia. Inaczej — w Pradze. Tu puls podwyższony. Życie aż tętni. Ruch na ulicach ożywiony. W sklepach i magazynach — pełno. Wszystkie stoliki w kawiarniach zajęte. Neon, reklamy, dużo światła. A propos tego elektrycznego światła... Nie wielu wie o tym — nawet Czechów — że tę światłość elektryczną czerpie Praga czeska z... Polski. Tak jest, z Polski! Prąd ten dostarczamy Czechom z naszej wielkiej elektrowni w Wałbrzychu, na Dolnym Śląsku, w ilości 200.000 kilowatów dziennie.

Nie udało mi się, niestety, ustalić, co też otrzymujemy wzamian. Nie będziemy powtarzać tych banalnych i wszystkim już znanych szczegółów, że Praga cała, że Praga nie drażnięta wojną, etcetera. Jak ktoś tu z nadto już stęka i zażdrości, taszcza go Czesi na plac i z gestem rozpaczki pokazują gmach starego ratusza, spalonego przez Niemców, razem ze słynnym zegarem. Gościowi musi to wystarczyć. I gość się uspokaja.

Powstanie praskie wybuchło 5 maja 45 roku. Trwało trzy dni. Ale w ciągu tych trzech dni trzymali Czesi Niemców w szachu i nie pozwalali niszczyć miasta. 5-go maja weszły Sowiety i sprawa była załatwiona. Wdzięczni prażanie świeżo wzniesli pomnik dziękczynny Armii Radzieckiej. Oto — na piedestale stoi autentyczny tank sowiecki. Pierwszy tank, który wdarł się do miasta.

Przemysł — częściowo znacjonalizowany — zwiększa swoją produkcję. Już nie tylko czynna jest neonowa reklama „Bata”, ale widoczne są tegoż „Baty” wyroby mechaniczne, dość tandetne, ale — są. Po asfalcie pomykają zgrabne „Tatry” — najnowsze modele własnej, krajowej konstrukcji.

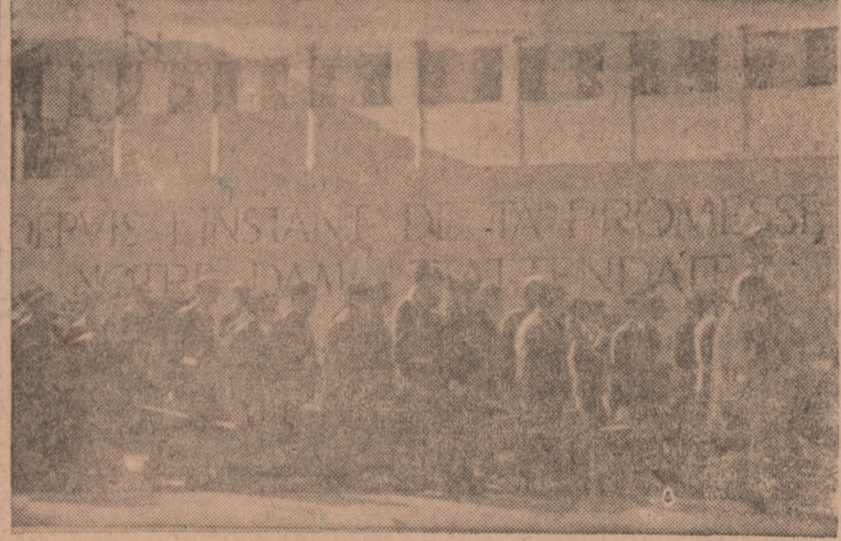
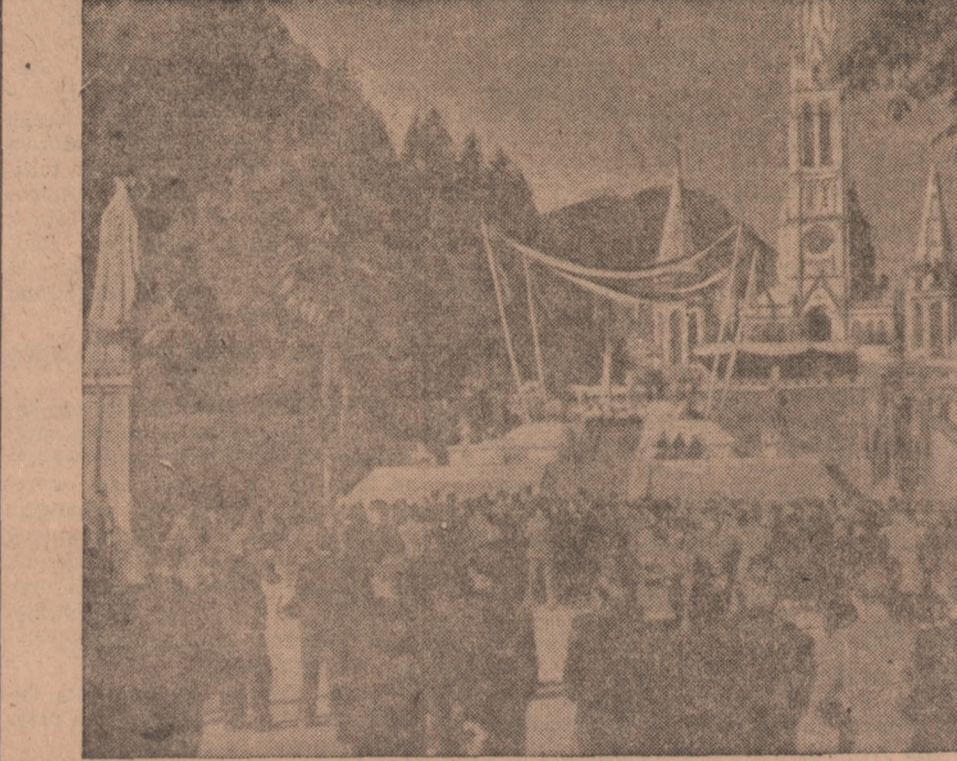
Kartki — owszem — tak zwane tutaj „listki” — obowiązują. Ale tylko na produkty pierwszej potrzeby. Pozatem — wszystko bez żadnych ograniczeń. Szczęśliwy kraj — nie ma co mówić!

Ożywienie panuje także w dziedzinie kulturalno-artystycznej.

Wiedniejsi soliści ZSRR, Anglii, Francji i Stanów Zjednoczonych. Dużym powodzeniem cieszyła się również wystawa grafiki słowiańskiej, a niebawem nastąpić ma otwarcie wystawy „Książki dziecięcej”. Wystawa taka, raz już urządzana w r. 1936, zdobyła sobie ogromny sukces.

Tron arcybiskupi w Pradze, od czasu śmierci kardynała Kaszpara — vacat.. Arcybiskup Kaszpar

U stóp Najświętszej Panny w Lourdes

Słynne cudami Lourdes było niedawno widowiskiem wspaniałej manifestacji katolickiej. Z całej Francji przybyło tysiące byłych więźniów i deportowanych w obozach niemieckich, by w myśl złożonego w latach wojny ślubowania, podziękować Najśw. Pannie za opiekę i doczekanie oswobodzenia Francji. Powyżej widok ołtarza wzniesionego przed katedrą w Lourdes w dniach dziękczynnej pielgrzymki. Obok napis na transparentie głosi: „Nasza Pani czekała na dopełnienie twego ślubowania”

Reportaż z podróży

Zlekarzami PCK wzdłuż i w szereg Dolnego Śląska „IKP” zwiedza sanatoria i domy wypoczynkowe Czerwonego Krzyża

II

KOŚCIÓŁ ŚW. ELŻBIETY I JEGO ARTYŃCI

Z ratusza przechodzimy do kościoła św. Elżbiety. Ciszą świątyni przerywają uderzenia młotów. Idziemy za ich odgłosem... W jednym z bocznych ołtarzy pracują murarze. Włosi, zatrudnieni przez miasto od 1906 r. Pielęgnują piękno i zapobiegają jego zniszczeniu.

— Dlaczego nie wracają do ojczyzny? — pytamy.

— Gdzie chleb tam ojczyzna — odpowiadają — Kochamy to, cośmy stworzyli. Sędziwi artyści zawsze czuli się synami włoskiego, lazurowego nieba.

Nie zatrzymujemy się dłużej. Dunia po kamiennej posadce świątyni nasze śpieszne kroki. Rzuciliśmy jeszcze raz okiem na całość świętego miejsca i... pędem do tramwaju. Goni nas ciągle czas. Auto czeka gotowe do odjazdu. Siadamy możliwie jak najwygodniej. Okazuje się, że jest teraz daleko więcej miejsca. Nie wiemy czemu to zawdzięczać. Może my zżądzyliśmy schudnąć, a może auto zwiększyło swoją objętość — dość,

ści Dolnego Śląska — do Jeleniej Góry. Miasto to, ma w sobie wszystko, a najważniejszym jego atutem jest swojskość, która sprawia, że czujemy się w nim tak dobrze.

RUINY ZAMKU CHOJNASTY

Zjadamy obiad i już uciekamy. Wieczór tuż... tuż... Przejżdżamy obok góry, na której szczycie wznosi się zamek Chojnasty, wybudowany w r. 1292, przez księcia świdnickiego, Bolka I. Zamek miał być zaporą przeciwko zakusom Niemców i Czechów. Przechodził on różne koleje, aż w wieku XIV dostaje się w ręce

SANATORIA DLA PŁUCNOCHORYCH

Dojeżdżamy wreszcie do Wysokiej Łąki. Czeka nas tutaj dyr. sanatorium, prof. dr Węgrzynowski. Częstuje kolacją i udziela noclegu. Nazajutrz oprowadza nas po dwu sanatoriach dla płucnochorych. W czasie drogi udziela objaśnień. Ogółem sanatorium jest 6. I to w Krzyżatce, Bukowcu, Kamiennej Górze, dwa już w Twardowie i jedno w Wysokiej Łące. Zwiedzamy to ostatnie. Miejsc w nim jest 1.200, wyzyskanych zaledwie 800. Najmniej jest dzieci, co przy strasz-

Chorzy dostają obecnie 3.000 kalorii dziennie, dzięki energicznemu wysiłkom i staraniom dyrektora zakładów. Początkowo chorzy musieli zadawać sobie 2.000, a nawet 1.200 kalorii dziennie. Wielką pomocą są dary społeczeństwa szwedzkiego. Zespół sześciu sanatoriów otrzymał już 39 ton żywności, zaś UNRRA przysłała 12 ton paczek. Poza tym sanatoria radzą sobie same. Mają swoje ogrodnictwo i 36 uli pszczoł. Wszystko to pięknie się rozrasta pod pieczołowitym okiem ojca sanatoriów. Wysłucha Łąka, wzniesiona 520 ponad poziom morza jest wymarzoną miejscem dla ratowania zdrowia płucnochorych.

Sanatorium PCK (Karpacz)

Profesor oprowadza nas dalej. Idziemy korytarzami. Posadzki błyszczą jak lustra. Oglądamy jasne, obszerne świetlice i nowoczesne kuchnie. Gotuje się na gazie, w pięknie utrzymanych, hermetycznie zamkniętych kotłach. Nigdzie śladu pyłu. Kucharki, pomocnice w białych czepkach i fartuchach są uosobieniem czystości i higieny. Zanim obejrzymy dalszą część sanatoriów, podziwiamy prawdziwe arcydzieło — jadalnię w stylu bizantyjskim. Przechodzimy do pokoi chorych, pokoi pielęgniarek, do łazienek, pryszniców i do toalet. Wszystko technicznie czystością i systematycznością. Zwiedzamy inhalatorium i laboratorium, wyposażone w sprzęt ostatniej techniki. Sanatorium to leczy kon-

serwatywnie.

nym zagruchlaceniu jest błędem nie do wybaczenia.

Pytamy o lekarzy. — Pracują doktorzy niemieccy. Na trzy sanatoria mamy tylko pięciu lekarzy-Polaków. Niskie opozarzenia nie działają zachęcająco — ciągnie profesor —

Zgrzyty Nowy skandal

Gdańsk, w październiku

Poczta polska w Gdańsku doręczyła adresatowi w następujący sposób zaadresowaną pocztówkę:

„An das Krankenhaus in Praust bei Danzig Poln. Zone“

Pocztówkę wystąpił niej. H. Frühling z Heisdorfu, Frichandland, bei Warmburg Brit. Zone. Pocztówka jest ostemplowana pieczęcią Military Cencowship Civil Mails—20416. Zwracaliśmy niedawno uwagę na fakt doręczenia podobnie adresowanego listu przez pocztę bydgoską, wyrażając nadzieję, że podobnie skandaliczne fakty już się więcej nie powtórzą. Tymczasem, jak widzimy, dzieje się inaczej. Jakież możemy mieć pretensje do okupacyjnych władz brytyjskich, chociaż i to nie jest w porządku, że pozwalają na wysyłanie listów niemieckich do Polski z prowokacyjnymi dopiskami (Poln. Zone), skoro my bezpośrednio tym prowokowani listy takie doręczamy adresatom. Skandal!

Gen. Clay twierdzi: „Reparacje przeszkodą główną“

HAMBURG (ZAP). Amerykański wicegubernator wojskowy gen. Clay oświadczył przedstawicielowi londyńskiego „Sunday Times'a”, że Rosja gotowa jest do dalszej ścisłej współpracy z państwami zachodnimi, nawet po zniesieniu granic celnych i zjednoczeniu Niemiec.

Najtrudniejszym zagadnieniem zdaniem gen. Clay'a dla znalezienia wspólnego języka zdają się być reparacje wojenne, ale i one dadzą się załatwić, skoro obustronna polityka oprze się na wzajemnych ustępstwach.

